

Projekt

z dnia 10 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM**

z dnia ..... 2020 r.

w sprawie uchwalenia Programu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821) Rada Miejska w Nowym Mieście Lubawskim uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się *Program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2023* w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nowego Miasta Lubawskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowy przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Nadolski

Załącznik do Uchwały Nr ...../2020
Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim
z dnia ..... 2020 r.

**Program wspierania rodziny
w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie
na lata 2021-2023**

Nowe Miasto Lubawskie, 2020 rok

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. Diagnoza funkcjonowania systemu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	3
1) Realizacja zadań w ramach pomocy społecznej.....	3
2) Realizacja zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	4
3) Poradnictwo specjalistyczne w ramach innych zadań realizowanych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie	5
II. Analiza SWOT	6
III. Cele i działania programu	6
IV. Monitoring i finansowanie	8
V. Zespół ds. opracowania Programu	9

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821) zwana dalej *Ustawą*, definiuje rodzinę jako podstawową komórkę społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. W przypadku, gdy rodzina nie może lub nie jest w stanie zapewnić opieki i wychowania nad dzieckiem, obowiązki rodziców przejmuje system pieczy zastępczej, będący zespołem osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie dzieciom czasowej opieki i wychowania. Zgodnie z założeniami piecza zastępcza powinna być sprawowana tymczasowo, w związku z podejmowanymi działaniami pracy z rodziną, mającymi na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej i reintegrację rodziny.

Zgodnie z *Ustawą* jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. *Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2023*, zwany dalej *Programem*, jest odpowiedzią na rzeczywiste potrzeby gminy z zakresu wspierania rodzin w szczególności tych, mających problem w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2016-2021, w szczególności z celem strategicznym 2 „Wspieranie rodzin, podnoszenie poziomu i jakości ich funkcjonowania, dbałość o właściwy rozwój dzieci i młodzieży” i celem operacyjnym 1: Wzmacnianie potencjału rodzin”.

I. Diagnoza funkcjonowania systemu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie

1) Realizacja zadań w ramach pomocy społecznej.

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim w ostatnich latach zaobserwowano wzrost liczby rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego m.in. wśród rodzin niepełnych i wielodzietnych.

W ramach pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wsparciem w 2019 r. objęte zostały 24 rodziny i 92 osoby w tych rodzinach. Rodzinom tym, przyznano łącznie 716 świadczeń, w tym zasiłki okresowe, celowe i posiłki w ramach programu rządowego „Posiłek w domu i szkole”. Wśród świadczeń niefinansowych rodzinom udzielono wsparcia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych zapewniających dzieciom z zaburzeniami psychicznymi dostęp do zajęć rehabilitacyjnych (np. terapii sensorycznej, rehabilitacji metodą Bobatha) oraz „opieki wytchnieniowej” w ramach rządowego programu, który powstał w celu odciążenia opiekunów dzieci niepełnosprawnych. W ramach alternatywnych form wspierania rodzin (m.in. coaching, mediacje i grupy wsparcia) wsparciem w latach 2018 - 2019 objęto 42 rodziny.

Tab.1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jako przyczyny objęcia pomocą.

Zakres danych	2018 r.	2019 r.	2020 r. *
Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej w tym:	564	540	350
Liczba rodzin z dziećmi	189	160	96
Liczba rodzin ze stwierdzoną bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	17	24	12

*wg stanu na miesiąc listopad 2020 r.

2) Realizacja zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie wsparcia udzielają asystenci rodziny. Ich kompetencje określa *Ustawa*. Zakres obowiązków asystenta rodziny obejmuje przede wszystkim: pracę z rodzicami i pracę z dziećmi. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci i przede wszystkim przywracanie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Tab.2. Dane liczbowe dotyczące rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (opracowania własne).

Wsparcie asystenta rodziny	2018 r.	2019 r.	2020 r.*
Liczba asystentów rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie	3	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	25	24	22
Liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą asystenta rodziny	62	51	50

*wg stanu na miesiąc listopad 2020 r.

Asystenci rodziny współpracują z rodzinami z problemami wychowawczymi również na podstawie postanowienia sądów. Dotyczy to szczególnie rodzin, w których istnieje ryzyko umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

Tab.3. Dane liczbowe dotyczące rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny postanowieniem Sądu (opracowania własne).

Zakres danych	2018 r.	2019 r.	2020 r.*
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem	5	8	11

*wg stanu na miesiąc listopad 2020 r.

W ramach ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329) do zadań asystenta rodziny należy m.in. koordynowanie działań rodziny związanych z zapewnieniem opieki nad dzieckiem o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Tab.4. Dane liczbowe dotyczące rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny na podstawie ustawy „Za Życiem” (opracowania własne).

Zakres danych	2018 r.	2019 r.	2020 r.*
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zgodnie z ustawą „Za życiem”	1	2	1

*wg stanu na miesiąc listopad 2020 r.

Opieka i wychowanie dziecka poza rodziną biologiczną.

Zapewnienie opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej jest jedną z najlepszych form wsparcia dziecka ze względów społecznych. Dziecko pozostaje w środowisku najbardziej zbliżonym do środowiska rodziny biologicznej.

Tab.5. Liczba dzieci z Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie przebywających w rodzinach zastępczych (opracowania własne na podstawie danych PCPR).

Rodziny zastępcze	2019 r.	2020 r.*
Spokrewnione	14	14
Niezawodowe	1	2
Zawodowe	0	0
Ogółem	15	16

*wg stanu na miesiąc listopad 2020 r.

W 2019 r. w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 2 dzieci z Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie. W 2020 r. ze względu na bezpieczeństwo dzieci, w placówce opiekuńczo-wychowawczej na wniosek kuratora umieszczono 3 dzieci.

Tab. 6. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (opracowania własne na podstawie danych PCPR).

Rodzaj pieczy instytucjonalnej	2019 r.	2020 r.*
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	2	5

*wg stanu na miesiąc listopad 2020 r.

3) Poradnictwo specjalistyczne w ramach innych zadań realizowanych przez Gminę Miejską Nowe Miasto Lubawskie.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny (PIK) funkcjonujący w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, świadczy poradnictwo psychologiczne oraz psychoterapeutyczne. W 2019 r. specjaliści udzielali średnio miesięcznie 224 godziny wsparcia.

I. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wykwalifikowana kadra wspierająca rodziny biologiczne i zastępcze. • Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego prowadzącego poradnictwo psychologiczne i psychoterapeutyczne. • Działalność Klubu Rodziny. Placówka wsparcia dla rodzin z dziećmi zagrożonych wykluczeniem społecznym prowadzi między innymi zajęcia psychoedukacyjne oraz socjoterapeutyczne. • Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie • Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Poradnictwo w zakresie działań psychoterapeutycznych prowadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Przychodnię Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. • Wzrost liczby dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, • Brak rodzin zastępczych zawodowych • Brak rodzin wspierających. • Wzrost liczby dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. • Niewystarczające zasoby mieszkaniowe dla osób opuszczających pieczę zastępczą. • Niewielkie zaangażowanie organizacji pozarządowych służących pomocą dziecku i rodzinie.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej. • Zainteresowanie tworzeniem rodzin zastępczych zawodowych. • Utworzenie „Szkoły dla rodziców” z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost problemów opiekuńczo – wychowawczych w rodzinach. • Brak wieloaspektowej oferty wsparcia dla osób opuszczających pieczę zastępczą. • Ograniczenie finansowania dla asystentów rodziny z budżetu państwa

II. Cele i działania programu.

Cel główny:

Profesjonalne wsparcie rodzin w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Obszar wsparcia:

Program adresowany jest do rodzin i dzieci z obszaru Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, które z różnych przyczyn wymagają wsparcia społecznego, zwłaszcza do rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz dzieci wymagających zapewnienia opieki i wychowania poza rodziną biologiczną.

Cele szczegółowe:

1. **Cel szczegółowy:** Wzmocnienie systemu wsparcia rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.
2. **Cel szczegółowy:** Wspieranie rodziny biologicznej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
3. **Cel szczegółowy:** Wzmocnienie kompetencji zawodowych kadry wspierającej rodziny.

Cel szczegółowy 1:

Wzmacnianie systemu wsparcia rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Działania:

- 1.1. Podnoszenie kompetencji i umiejętności rodziców poprzez podejmowanie inicjatyw na rzecz edukacji rodzin w zakresie poprawnego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych, (m.in. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, „Klub Rodziny”).
- 1.2. Podejmowanie działań edukacyjnych związanych z prawidłowym rozwojem i wychowaniem dziecka.
- 1.3. Budowanie pozytywnego wizerunku rodzin poprzez różnego rodzaju akcje promujące i podkreślające walory środowiska rodzinnego, jako najbardziej optymalnego miejsca pełnego rozwoju dziecka oraz będącego gwarantem nawiązywania i wzmacniania prawidłowych więzi rodzinnych.

Cel szczegółowy 2:

Wspieranie rodziny biologicznej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Działania:

- 2.1. Zwiększanie dostępności poradnictwa specjalistycznego na rzecz dziecka i rodziny.
- 2.2. Zwiększanie dostępności do zajęć profilaktyczno-edukacyjnych oraz alternatywnych form wspierania rodzin przez specjalistów (np. coaching, mediacje, grupy wsparcia, szkoły dla rodziców).
- 2.3. Organizowanie środowiskowych form wsparcia dla rodzin np. „Szkoly dla rodziców”.
- 2.4. Monitorowanie rodzin objętych pracą socjalną i asystą rodzinną.
- 2.5. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Cel szczegółowy 3:

Wzmocnienie kompetencji zawodowych kadry wspierającej rodziny.

Działania:

- 3.1. Podnoszenie kompetencji zawodowych kadry pracującej w systemie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach i warsztatach.
- 3.2. Wymiana doświadczeń podczas spotkań międzyinstytucjonalnych instytucji wspierających rodzinę celem wymiany doświadczeń i wypracowania dobrych praktyk.

Wskaźniki	Wskaźnik docelowy na dzień 31.12.2023 r.	Źródło weryfikacji wskaźników
Cel szczegółowy 1: Wzmacnianie systemu wsparcia rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.		
Liczba inicjatyw na rzecz edukacji rodzin w zakresie poprawnego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych (utworzenie „Szkoly dla rodziców”).	1	Sprawozdanie ośrodka pomocy społecznej
Liczba działań edukacyjnych związanych tematycznie z prawidłowym rozwojem i wychowaniem dziecka	12	Dane min. z gminnych placówek oświatowych
Liczba kampanii, akcji promujących pozytywny wizerunek rodziny jako miejsca sprzyjającego pełnemu rozwojowi dziecka.	3	Dane ośrodka pomocy społecznej

Cel szczegółowy 2: Wspieranie rodziny biologicznej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.		
Liczba udzielonych porad psychologicznych i psychoterapeutycznych	150 (godz.)	Informacje z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego
Liczba zorganizowanych zajęć profilaktyczno-edukacyjnych (m.in. przez Klub Rodziny) oraz mediacje, coaching i grupy wspierające.	300 (godz.)	Dane Urzędu Miejskiego oraz ośrodka pomocy społecznej
Liczba utworzonych środowiskowych form wsparcia dla rodzin	1	Dane ośrodka pomocy społecznej
Liczba rodzin z dziećmi z problemami opiekuńczo-wychowawczymi monitorowanych przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych	70	Dane ośrodka pomocy społecznej
Liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy	6	Dane z gminnych placówek oświatowych i ośrodka pomocy społecznej
Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie kompetencji zawodowych kadry wspierającej rodziny.		
Liczba szkoleń i warsztatów w których uczestniczyła kadra pracująca w systemie wsparcia rodziny.	6	Dane ośrodka pomocy społecznej i urzędu miejskiego
Liczba spotkań międzyinstytucjonalnych instytucji wspierających rodzinę celem wymiany doświadczeń i wypracowania dobrych praktyk z udziałem m.in. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Kuratorów Sądowych, Policji i pedagogów szkolnych.	3	Dane ośrodka pomocy społecznej

II. Monitoring i finansowanie

Program będzie monitorowany co roku w zakresie realizacji przyjętych wskaźników. W przypadku konieczności wprowadzenia zmian będzie podlegał aktualizacjom. Za monitoring programu będzie odpowiedzialny zespół powołany przez Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim. Monitorowanie Programu będzie odbywało się na podstawie danych zbieranych m.in. z ośrodka pomocy społecznej, urzędu miejskiego, placówek oświatowych. Przewidywane źródła finansowania: budżet państwa, budżet samorządu województwa warmińsko-mazurskiego, budżet gminy, środki niepubliczne – np. środki własne organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów działających na rzecz integracji społecznej, fundusze Unii Europejskiej.

Środki finansowe na realizację Programu w latach 2021-2023 w budżecie Gminy Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie, będą uwzględnione w dziale klasyfikacji budżetowej 855 (Rodzina) rozdział 85504 (Wspieranie rodziny), 85508 (Rodziny zastępcze), 85510 (Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych). W kolejnym roku wdrażania Programu szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie przybliżona do kwoty z 2020 roku.

IV. Zespół ds. opracowania Programu

Program został opracowany przez Zespół powołany Zarządzeniem Nr 176/2020 Burmistrza Nowego Miasta Lubawskiego z dnia 13 listopada 2020 r. przy udziale pracowników merytorycznych będących przedstawicielami gminnych i powiatowych samorządowych jednostek organizacyjnych, realizujących zadania w obszarze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz funkcjonariuszy publicznych z innych służb.

Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie
Programu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021-2023

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Nowe Miasto Lubawskie na lata 2021–2023, zwany dalej "Programem" kierowany jest przede wszystkim do rodzin przeżywających trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci. Program ma także zapewnić skuteczną ochronę dzieci i pomoc dla nich.

W związku z tym, podjęcie uchwały dotyczącej przedmiotowego programu jest zasadne.